RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER

A R R E S T

nr. 236.509 van 23 november 2016
in de zaak A. 218.317/XIV-36.902

In zake : Bob VAN DEN BOSCH
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dimitri Peeters
kantoor houdend te 2830 Willebroek
Hoogstraat 154
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Justitie
kantoor houdend te 1000 Brussel
Waterloolaan 115

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 25 januari 2016, strekt tot de nietigverklaring van de "beslissing van het Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen - Strafinrichting Leuven Centraal van 24 november 2015 waarbij [verzoeker] bij wijze van tuchtsanctie wordt onderworpen aan 15 dagen individueel regime, met name van 26 november 2015 tot 10 december 2015".

Verzoeker vraagt tevens een schadevergoeding tot herstel.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Frederik Eggermont heeft een verslag opgesteld over het beroep tot nietigverklaring overeenkomstig artikel 93, eerste lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ en over het verzoek tot schadevergoeding tot herstel met toepassing van artikel 25/3 van bovenvermeld besluit van de Regent van 23 augustus 1948.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2016.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dimitri Peeters, die verschijnt voor verzoeker, en attaché Eva De Cock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Frederik Eggermont heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is ten tijde van de feiten opgesloten in de gevangenis te Leuven.

3.2. Op 22 november 2015 wordt lastens verzoeker een rapport aan de directeur opgesteld met de volgende inhoud:

> “[…]
> Tijdens onze dienst van 14.00 uur tot 22.00 uur hebben wij, ondergetekenden PBA’s met dienst op vleugel A 2/3, bovengenoemde zien binnenkomen van de wandeling, hij gedroeg zich zeer verdacht.

Toen ik, PBA [W.], aan zijn winket ging kijken zag ik dat hij zijn winket aan de binnenkant had afgeplakt. Ik heb ddPBAP [S.] dadelijk op de hoogte gebracht. Daarna zijn wij direct tot een controle aan het lichaam over gegaan en een celcontrole. Bij deze celcontrole hebben wij gezien dat bovengenoemde zijn tegel aan de wc had los gemaakt, en daar onder een holte had gemaakt. Daar zaten twee papieren onder, formaat A4, met allerhande notities op. Verder hebben wij nog een zakje met een bruine substantie gevonden, en nog wat kleine papiertjes, een spiegeltje waarvan de rand afgeplakt was met plakband, ook nog een flesje met een onbekende vloeistof in en een afgebroken penseel.

Alles werd binnen gebracht bij de PA voor verder onderzoek.

[…]".

3.3. Op 24 november 2015 wordt aan verzoeker de tuchtsanctie opgelegd van vijftien dagen afzondering in de aan de gedetineerde toegewezen verblijfsruimte "(van 26.11.2015 tem 10.12.2015)", wegens "de opzettelijke beschadiging of vernieling van andermans roerende of onroerende goederen, of de bedreiging daarmee", het "bezit van of de handel in door of krachtens de wet verboden substanties (inbreuken van de eerste categorie) en "het niet-naleven van de door het huishoudelijk reglement voorgeschreven bepalingen" (inbreuk van de tweede categorie). Deze beslissing steunt op de volgende motivering:

"In het RAD worden er meerdere inbreuken vastgesteld.

We kunnen betrokkene geen sanctie opleggen voor het gebruik van verboden substanties, wel is het duidelijk dat de interesse in dergelijke middelen en de mogelijke handel in deze nog steeds tot de opties behoort. In het recente verleden werd reeds een veiligheidsmaatregel opgelegd waarbij melding werd gemaakt van het feit dat betrokkene mogelijks bezig is met een illegale handel in substanties. Een schuldenlijst waarop o.a. andere gedetineerden uit Leuven-Centraal staan werd toen aangetroffen. Ook nu werd opnieuw een dergelijke lijstje aangetroffen. Daarenboven had betrokkene een bergplaats in zijn cel gecreëerd onder een tegel die hij ook actief gebruikte. In de cel werd ook een etiket aangetroffen van steroïden, verboden substantie binnen de inrichting.

Verder onttrok betrokkene zich aan het toezicht door zijn winket af te dekken.

We stellen vast dat de orde en de veiligheid op die manier op verschillende manieren in het gedrang kwam. Het toezicht wordt op die manier op verschillende manieren verhinderd.

Een gepaste sanctie werd opgelegd."

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Toepassing korte debattenprocedure - onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4. Verzoeker voert in het eerste middel de schending aan van de formelemotiveringsplicht. Hij zet uiteen dat deze verplichting een wettelijke waarborg is voor de rechtsbescherming. Hieruit volgt volgens hem dat een bestuurshandeling met individuele draagwijdte pas geldig is wanneer ze op schrift is gesteld. Volgens hem kan het niet de bedoeling zijn dat een bestuur zich kan onttrekken aan de formelemotiveringsplicht louter door na te laten beslissingen op schrift te zetten. Daarenboven "wordt er in de gespecialiseerde rechtsleer op gewezen dat de verplichting om een beslissing op schrift te zetten ook bijdraagt aan een zorgvuldiger besluitvorming […]" en "in ieder geval volgt uit de formelemotiveringsplicht dat de bestuurde kennis moet krijgen van de motieven die aan de beslissing ten gronde liggen. Indien een beslissing louter mondeling wordt meegedeeld, moeten daarbij minstens meteen de motieven worden meegedeeld die tot de beslissing hebben geleid". Te dezen wijst verzoeker erop dat hem op 24 november 2015 mondeling de straf werd meegedeeld, dat hij niet ontkent dat hij zijn winket heeft afgedekt, maar dat "voor het overige […] er evenwel geen grondige motieven [werden] meegedeeld, waarom de andere feiten zouden kunnen leiden tot tuchtrechtelijke inbreuken". Volgens hem kan de aanwezigheid van enkele papiertjes, laat staan daarnaast van een eenvoudig ticket, nooit leiden tot de conclusie dat verzoeker hierdoor in dergelijke mate de orde en de veiligheid van de penitentiaire instelling in het gedrang zou brengen dat het opleggen van een tuchtsanctie van vijftien dagen verantwoord zou zijn. Ook kan uit de formele motivering, waaruit hij citeert, nooit worden geconcludeerd dat er een inbreuk zou zijn vastgesteld van het bezit van, of de handel in, door of krachtens de wet verboden voorwerpen of substanties. Bovendien tracht de directie verzoeker af te schilderen als een illegaal handelaar in substanties wat nooit werd bewezen. Er wordt in de beslissing zelfs gesteld dat verzoeker hiervoor geen

sanctie kan worden opgelegd. Integendeel, er worden in de beslissing vage termen gebruikt om te stellen dat daarmee voldoende zou zijn aangetoond dat zowel de orde en de veiligheid als het toezicht in het gedrang was gekomen. Verzoeker betwist tot slot niet dat hij verantwoordelijk is voor zijn verblijfsruimte en dat hij de taak heeft om proactief te melden dat er ernstige mankementen aanwezig zijn, maar desondanks kan ook dat niet volstaan als motivatie voor een dergelijke zware tuchtsanctie.

In de memorie van wederantwoord herhaalt verzoeker de argumentatie uit het verzoekschrift.

Beoordeling

Vooraf - analyse van het middel

5. Verzoeker voert formeel de schending aan van de formele-motiveringsplicht. Hoewel hij geen geschonden geachte bepaling aangeeft, mag worden aangenomen dat hij aldus de schending aanvoert van de formele-motiveringsplicht vervat in artikel 8, § 1, eerste lid van de basiswet van 2 januari 2005 'betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden' (hierna: de basiswet), al dan niet samen gelezen met artikel 6 van de wet van 29 juli 1991 'betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen'.

Het middel wordt daarom vanuit dat oogpunt onderzocht.

6. Hoewel verzoeker aldus formeel weliswaar de schending van de formelemotiveringsplicht aanvoert, blijkt uit de ontwikkeling van het middel dat hij zich in wezen eveneens beroept op een schending van de materiële-motiveringsplicht, aangezien hij opwerpt dat er voor de andere feiten dan het afdekken van zijn winket, geen grondige motieven zijn meegedeeld waarom die zouden kunnen leiden tot tuchtinbreuken. Het middel wordt derhalve eveneens vanuit dat oogpunt behandeld.

De schending van de formelemotiveringsplicht

7. Luidens artikel 144, § 7, van de basiswet wordt "de gedetineerde […] binnen vierentwintig uur mondeling, in een taal die hij kan verstaan, en schriftelijk in kennis gesteld van de beslissing en van de beweegredenen waarop zij steunt, in het bijzonder de motieven die de keuze en de maat van de sanctie hebben bepaald." Een mogelijk gebrek te dezen betreft een onwettigheid in de kennisgeving van de tuchtbeslissing. Een onwettigheid in deze kennisgeving kan niet tot nietigverklaring van de bestreden beslissing leiden. Overigens wordt niet betwist dat de bestreden beslissing op schrift is gesteld en aan verzoeker is betekend.

In de mate dat verzoeker aldus in het middel kritiek uit op de mondelinge kennisgeving of mededeling van de motieven van de bestreden beslissing, kan het middel niet tot vernietiging leiden.

8. De formelemotiveringsplicht verplicht de administratieve overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op "afdoende" wijze.

Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht bestaat erin dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

9. De formele motivering van de (schriftelijke) bestreden beslissing is hiervoor weergegeven (*supra*, punt 3.3.). Die laat toe in te zien waarom de tuchtstraf werd opgelegd. Aangenomen wordt dat verzoeker aldus de

reden kent waarom de tuchtstraf werd opgelegd en dat hij er zich inhoudelijk kan tegen verweren, getuige hiervan overigens de inhoudelijke kritiek die verzoeker hiertegen in het middel aanvoert. Dit volstaat in het licht van de geschonden geachte formelemotiveringsplicht. De enkele omstandigheid dat verzoeker zich niet kan vinden in de gegeven formele motivering, maakt die daarom niet onwettig.

10. In de mate dat verzoeker de schending van de formele-motiveringsplicht aanvoert, is het middel ongegrond.

De schending van de materiëlemotiveringsplicht

11. De materiëlemotiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

De tuchtoverheid heeft bij de uitoefening van haar tuchtbevoegdheid een discretionaire beoordelingsbevoegdheid, zowel op het stuk van de bewezenverklaring als op het vlak van de tuchtrechtelijke kwalificatie van de ten laste gelegde feiten. De tuchtoverheid die zich over het opleggen van een tuchtstraf wegens een bepaald feit moet uitspreken, vermag daarbij niet alleen te steunen op bekentenissen of vaststaande bewijzen, maar ook op getuigenissen, vermoedens, enz. Indien zoals te dezen, een tuchtregeling geen bijzondere bewijswaardering voorschrijft, beoordeelt de tuchtoverheid op discretionaire wijze de bewijswaarde van de gegevens uit het tuchtdossier om tot een bepaalde overtuiging te komen.

Het komt aan de Raad van State binnen het raam van zijn wettigheidstoezicht, niet toe om zelf een beoordeling te maken van het bewezen zijn van de ten laste gelegde feiten of van de kwalificatie ervan als tuchtvergrijpen. De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de tuchtoverheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en

of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is gekomen.

12. In een eerste kritiek doet verzoeker gelden dat de aanwezigheid van enkele papiertjes, laat daarnaast staan van een eenvoudig etiket, nooit ertoe kan leiden dat verzoeker hierdoor in dergelijke mate de orde en veiligheid van de instelling in het gedrang zou brengen dat het opleggen van de bestreden tuchtsanctie verantwoord zou zijn, alsook dat op grond van de formele motivering niet kan worden besloten dat er een inbreuk zou zijn vastgesteld van het bezit van of de handel in door of krachtens de wet verboden voorwerpen of substanties.

De formele motivering is hiervoor weergegeven (*supra*, punt 3.3.). Hieruit blijkt dat verzoeker zich schuldig maakte aan verschillende tuchtinbreuken waaronder het bezit van of de handel in door of krachtens de wet verboden voorwerpen of substanties. Wat de feiten betreft, wordt uitdrukkelijk verwezen naar het rapport aan de directeur (RAD). Dit is hiervoor weergegeven (*supra*, punt 3.2.). Hieruit blijkt dat bij de celcontrole verzoeker verschillende voorwerpen in zijn cel had: twee papieren met allerhande notities op, een zakje met een bruine substantie, wat kleine papiertjes, een spiegeltje waarvan de rand was afgeplakt met plakband, een flesje met een onbekende vloeistof en een afgebroken penseel. Verzoeker betwist niet de vondst van deze voorwerpen in zijn cel. Voorts blijkt uit de op cel gevonden documenten dat dit een lijst bevat met verschillende namen, de vermelding van bepaalde hoeveelheden van bepaalde producten en de betaalde som. Niet blijkt uit de hoorzitting dat verzoeker dit betwist. Uit het verslag van de hoorzitting over deze feiten en waarin de tuchtoverheid stelt dat er ook “een papiertje [is] gevonden met info over steroïden, schuldenlijstjes en een flesje met een ongekende substantie”, blijkt dat verzoeker enkel ingaat op de inhoud van het flesje, doch voor het overige geen feitelijk verweer voert. Voorts blijkt uit het verslag van de hoorzitting dat, op de vraag van waar verzoeker “dat papiertje” had, verzoeker antwoordt dat “dat papiertje” een sticker is en van hem is. In deze feitelijke context blijft de tuchtoverheid binnen de perken van haar beoordelings-bevoegdheid door aldus uit de feitelijke gegevens van de zaak af te leiden dat

verzoeker zich tuchtrechtelijk schuldig heeft gemaakt aan het bezit of de handel in, door of krachtens de wet, verboden voorwerpen of substanties. De blote kritiek en beschouwingen van verzoeker geven weliswaar blijk van een eigen feitelijke beoordeling van de kwalificatie van de feiten, maar verzoeker maakt aldus niet aannemelijk dat de tuchtoverheid in verband met de beoordeling ervan, tot een conclusie is gekomen die de grenzen van haar beoordelingsbevoegheid te buiten zou gaan.

Uit wat voorafgaat volgt dat de verwerende partij de grenzen van de uitoefening van haar beoordelingsbevoegdheid niet te buiten is gegaan door te besluiten dat de bevindingen gemaakt naar aanleiding van de controle van verzoekers cel een tuchtvergrijp vormt.

13. Ook verzoekers tweede kritiek dat vage termen - “op die manier op verschillende manieren” - zijn gebruikt om te stellen dat daarmee voldoende zou zijn aangetoond dat zowel de orde en de veiligheid als het toezicht in het gedrang was gekomen, leidt niet tot een ander besluit. De blote kritiek van verzoeker ter zake doet niet besluiten dat de verwerende partij de grenzen van de uitoefening van haar beoordelingsbevoegdheid te buiten is gegaan door uit het geheel van de aan verzoeker ten laste gelegde feiten te besluiten dat de orde en de veiligheid “op die manier op verschillende manieren” in het gedrang kwam. Uit de niet-betwiste gegevens blijkt voorts dat verzoeker zijn winket afdekte, alsook dat hij verschillende documenten verstopte in een holte onder een losse tegel. Deze gegevens volstaan om aannemelijk te maken dat “het toezicht […] op die manier op verschillende manieren [wordt] verhinderd.”

14. Verzoeker voert ook aan dat het niet-melden aan het personeel dat een tegel was losgekomen in zijn cel, niet kan volstaan ter legimitatie en motivatie van de tuchtstraf.

Uit de gegevens van de zaak blijkt dat verzoeker zich schuldig heeft gemaakt aan verschillende tuchtrechtelijke inbreuken en dat voor die

tuchtinbreuken in hun geheel genomen, een “gepaste sanctie” werd opgelegd. Verzoekers kritiek dat het niet-melden aan het personeel dat een tegel was losgekomen in zijn cel, niet kan volstaan ter legimitatie en motivatie van de tuchtstraf, faalt aldus, aangezien niet blijkt dat de tuchtstraf alleen voor dat enkele feit is opgelegd.

Conclusie

15. In de mate dat verzoeker de schending van de materiële-motiveringsplicht aanvoert, is het middel ongegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

16. Verzoeker voert de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel. Verzoeker verwacht van een objectieve tuchtoverheid dat die zich kritisch opstelt ten aanzien van het bewijsmateriaal dat tijdens de celcontrole werd verzameld. Verzoeker meent dat de tuchtoverheid enkel *pro forma* onderzoekt omdat dat door hem wordt gevraagd maar niet omdat men de waarheid zou willen kennen. Er blijkt in ieder geval niet dat de aanwezigheid van enkele papiertjes, laat staan daarnaast van een eenvoudig ticket, zou kunnen leiden tot de conclusie dat verzoeker hierdoor in dergelijke mate de orde en de veiligheid van de penitentiaire instelling in het gedrang zou brengen waarvoor een tuchtstraf van maar liefst vijftien dagen verantwoord zou zijn.

In de memorie van wederantwoord herneemt verzoeker zijn argumentatie. Hij ziet in de stelling van de verwerende partij dat het zou volstaan dat er door verzoeker geen geloofwaardige tegenindicaties voorgelegd zijn en de gevangenisdirecteur bijgevolg impliciet en duidelijk heeft geoordeeld dat verzoekers argumenten niet volstonden om te doen twijfelen aan de

waarheidsgetrouwheid van het tuchtrapport noch aan de interpretatie van de feiten daarin gegeven, de bevestiging van haar *pro forma*-onderzoekshouding. Voorts wordt in de memorie van antwoord ook nog “het verleden toegevoegd” om zijn imago als zijnde een illegaal handelaar in substanties alleen maar te versterken.

Beoordeling

17. Op grond van artikel 144, § 5, vierde lid, van de basiswet brengt verzoeker - die overeenkomstig artikel 144, § 4 van de basiswet werd bijgestaan door een advocaat tijdens het tuchtverhoor - zijn verweermiddelen mondeling en, zo hij dit wenst schriftelijk, ter kennis van de directeur.

Hoewel verzoeker, bijgestaan door een advocaat, met toepassing van de voormelde bepaling zijn kritiek inzake het bewijsmateriaal dat tijdens de celcontrole werd verzameld, ter gelegenheid van de hoorzitting in een geschreven (verweer)nota kenbaar had kunnen maken, blijkt hij zulks niet te hebben gedaan.

Uit wat voorafgaat, volgt dat verzoeker aldus nalaat enig bewijs bij te brengen van zijn kritiek dat enkel een “*pro forma*” onderzoek is gebeurd en dat de waarheid “onder de mat” werd geveegd.

Wat verzoekers kritiek betreft dat de aanwezigheid van enkele papiertjes, laat staan van een eenvoudig ticket, niet kan leiden tot de conclusie dat verzoeker hierdoor in dergelijke mate de orde en de veiligheid van de instelling in het gedrang zou brengen waarvoor het opleggen van de bestreden beslissing zou zijn verantwoord, blijkt uit de gegevens van de zaak dat verzoeker zich schuldig heeft gemaakt aan verschillende tuchtrechtelijke inbreuken en dat voor die tuchtinbreuken in hun geheel genomen, een “gepaste sanctie” werd opgelegd. Verzoekers kritiek faalt aldus aangezien niet blijkt dat de tuchtstraf enkel voor het aangehaalde feit is opgelegd.

18. Wat de overige door verzoeker in het middel aangevoerde en geschonden geachte beginselen betreft, wordt er geen specifieke argumentatie opgebouwd, zodat deze grieven geacht moeten worden ofwel samen te vallen met wat hiervóór al is besproken, ofwel niet ontvankelijk te zijn.

In zoverre verzoeker voor het eerst in de memorie van wederantwoord nieuwe argumenten en kritieken aanvoert, toont verzoeker niet aan dat hij die niet reeds in zijn verzoekschrift had kunnen ontwikkelen. Aldus geeft verzoeker op laattijdige en niet ontvankelijke wijze een nieuwe grondslag aan het middel. Die argumenten en kritieken kunnen derhalve niet tot nietigverklaring leiden.

19. Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

20. Verzoeker voert de schending aan van het evenredigheids-beginsel. Hij is van oordeel dat de vermelde vaststellingen in het tuchtrapport van 24 november 2015 niet bewezen zijn, minstens wat de vermeende inbreuk betreft inzake het bezit van, of de handel in, door of krachtens de wet verboden voorwerpen of substanties. Er is voor verzoeker geen enkel redelijk motief denkbaar dat kan verantwoorden dat hem hiervoor een tuchtsanctie wordt opgelegd zodat de bestreden beslissing ook kennelijk onredelijk is.

In de memorie van wederantwoord herhaalt verzoeker dat geen enkele poging werd ondernomen om te onderzoeken of de officiële vaststellingen wel correct zijn, alsook zijn standpunt dat men enkel "*pro forma*" onderzoekt.

Beoordeling

21. In de mate dat verzoeker in het middel opnieuw aanvoert dat de vaststellingen in het tuchtrapport niet bewezen zijn, minstens wat de inbreuk betreft van het bezit van of de handel in, door of krachtens de wet verboden voorwerpen of substanties, herhaalt verzoeker het eerste middel, doch thans gezien vanuit het oogpunt van de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Los van de vraag of gebreken in het bewijs van de bestreden beslissing wel kunnen worden betrokken op het onderzoek van de redelijkheid van een beslissing, blijkt uit de behandeling van het eerste middel dat deze grieven ongegrond zijn.

Uit wat voorafgaat volgt, dat in het derde middel enkel nog aan de orde is, de vraag of de bestreden beslissing het evenredigheidsbeginsel miskent.

22. Het komt aan de Raad van State binnen het raam van zijn wettigheidstoezicht, niet toe om zelf een beoordeling te maken van de strafmaat. De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de tuchtoverheid bij de keuze van de strafmaat, al dan niet het evenredigheidsbeginsel schendt.

Een schending van dit algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, veronderstelt dat de tuchtoverheid bij het nemen van de beslissing onredelijk heeft gehandeld, met andere woorden dat zij haar beleidsvrijheid onjuist heeft gebruikt. Het proportionaliteits- of evenredigheidsbeginsel kan derhalve slechts geschonden zijn indien de tuchtoverheid een beslissing neemt die dermate afwijkt van het normale beslissingspatroon, dat het niet denkbaar is dat een andere zorgvuldig handelende tuchtoverheid in dezelfde omstandigheden tot deze besluitvorming zou komen.

De Raad van State gaat bij de beoordeling van de evenredigheid van de bestreden beslissing uit van de feiten zoals ze blijken uit de bestreden

beslissing en waarvan verzoeker de onwettigheid niet heeft aangetoond, getoetst aan de door verzoeker in het middel aangevoerde argumenten die volgens verzoeker doen blijken dat de bestreden beslissing het evenredigheidsbeginsel miskent.

23. Uit de bestreden beslissing blijkt dat verzoeker meerdere tuchtfeiten heeft gepleegd die worden gekwalificeerd als verscheidene inbreuken van de eerste en de tweede categorie. Het betreffen respectievelijk "de opzettelijke beschadiging of vernieling van andermans roerende of onroerende goederen, of de bedreiging daarmee", het "bezit van of de handel in door of krachtens de wet verboden substanties (inbreuken van de eerste categorie)" en "het niet-naleven van de door het huishoudelijk reglement voorgeschreven bepalingen" (inbreuk van de tweede categorie). Voorts wordt gewezen op verzoekers tuchtrechtelijke antecedenten en blijkt uit het administratief dossier dat verzoeker het voorwerp is geweest van verschillende tuchtstraffen. Door aldus voor deze tuchtvergrijpen de straf van vijftien dagen individueel regime op te leggen, is de verwerende partij de grenzen van een redelijke uitoefening van haar beoordelingsvrijheid inzake de keuze van de strafmaat niet te buiten gegaan. Verzoeker is te dezen in zijn verzoekschrift inzake de strafmaat een andere mening toegedaan dan die van de tuchtoverheid - waarbij hij zich beperkt tot het eigen standpunt dat er geen redelijk motief denkbaar is dat kan verantwoorden dat hem voor die feiten een tuchtsanctie kan worden opgelegd - maar dit maakt op zich niet aannemelijk dat de tuchtoverheid in verband met de beoordeling van de strafmaat tot een onredelijke conclusie is gekomen waaruit de schending van het evenredigheids- of proportionaliteitsprincipe moet blijken.

24. Het derde middel is ongegrond.

D. Conclusie

25. Het beroep wordt verworpen.

Het auditoraat heeft terecht gemeend dat de zaak met korte debatten een oplossing kan krijgen.

V. Vordering tot schadevergoeding tot herstel

Exceptie van de verwerende partij

A. Uiteenzetting van de exceptie

26. In de memorie van antwoord betwist de verwerende partij de ontvankelijkheid *ratione temporis* van het verzoek om schadevergoeding tot herstel, omdat volgens haar verzoeker het arrest van de Raad van State dient af te wachten alvorens de vordering tot schadevergoeding te kunnen instellen.

Beoordeling

27. Artikel 25/1, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 'tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State' bepaalt:

> "Het in artikel 11*bis* van de gecoördineerde wetten bedoelde verzoek tot schadevergoeding tot herstel kan geformuleerd worden:
> 1° gelijktijdig met het beroep tot nietigverklaring;
> 2° of tijdens de procedure tot nietigverklaring;
> 3° of ten laatste binnen de zestig dagen na de kennisgeving van het arrest waarbij de onwettigheid of het herstel ervan bij toepassing van de bestuurlijke lus werd vastgesteld."

Het gelijktijdig indienen van het verzoek tot schadevergoeding tot herstel met het beroep tot nietigverklaring is aldus uitdrukkelijk voorzien in de algemene procedureregeling. De enkele omstandigheid dat verzoeker gelijktijdig een beroep tot nietigverklaring en een verzoek tot schadevergoeding indient, maakt op zich het laatstgenoemde verzoek bijgevolg niet "onontvankelijk *ratione temporis*".

28. De exceptie wordt verworpen.

B. Ten gronde

29. Artikel 25/3, § 3, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ bepaalt dat “[i]ndien geen onwettigheid wordt vastgesteld, […] het arrest dat de procedure tot nietigverklaring afsluit, eveneens het verzoek om schadevergoeding tot herstel af[wijst]”.

Tot een vaststelling van onwettigheid is de Raad van State in dit arrest, dat de procedure tot nietigverklaring afsluit, niet gekomen. Die vaststelling alleen reeds volstaat om het verzoek tot schadevergoeding af te wijzen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drieëntwintig november tweeduizend zestien, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques, kamervoorzitter,
bijgestaan door
Joris Casneuf, griffier.

De griffier **De voorzitter**

Joris Casneuf **Geert Debersaques**

‡CDLQNDEFF-BCHDBDV‡